

1. Översikt

Biblioteken i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län har sedan början av 1990-talet haft ett nära samarbete genom erfarenhetsutbyte och gemensamma utbildningsinsatser. Sedan 2007 har detta arbete intensifierats ytterligare genom att Länsbibliotek Sydost och Regionbiblioteket i Kalmar län har ett politiskt uppdrag som fastslår ökad samverkan. Inför de kommande regionförstoringarna anses biblioteken på såväl kommunal som regional nivå vara väl rustade. Samtidigt har det identifierats ett behov av att ytterligare fördjupa samhörigheten.

Biblioteken i regionen är föregångare när det gäller nationell lärmiljöutveckling med tekniskt utrustade bibliotek. Man har sett över infrastrukturen vad gäller tillgången till datorer, databaser, Internet och distansundervisning i biblioteksmiljön. De tre regionerna har ett väl utvecklat mediasamarbete med fria lån och transporter av medier – en överlevnadsfråga för landsbygden. Samsökningsportalen Bibliotek24 används av personalen som ett arbetsredskap och ger även allmänheten i länen möjlighet att enkelt beställa efterfrågade titlar. Ett utbyggt bredband är också en framgångsfaktor för tillväxten i regionerna.

Totalt genomförs i snitt tio arrangemang per dag på biblioteken i regionen. De är i högsta grad en mötesplats och öppen arena för samtal. Dessvärre visar statistiken att vissa grupper är underrepresenterade i att nyttja biblioteket som mötesplats. Unga män har i princip helt missat bibliotekens potential som en arena för lärande, utveckling och upplevelser. Bara ett av fyra barn känner sig bemött med respekt på bibliotek och fritidsgårdar (Barnombudsmannen). Det finns en skillnad mellan frekvensen på hög- och lågutbildades besök på biblioteken (SOM-institutet). Blekinge, Kalmar och Kronoberg län är underrepresenterade när det gäller eftergymnasial utbildningsnivå sett till riksgenomsnittet (Kompetensutveckling Sydost). Bilden av biblioteket som informell kunskapsarena är tämligen otydlig. Fortfarande dominerar utlåningssiffror och bokbestånd bilden av biblioteket. Vi befinner oss i en tid då antalen unga i befolkningen minskar, samtidigt som de äldre och andelen med en annan etnisk bakgrund än skandinavisk ökar, något som även stämmer på våra tre län (Pors & Moring).

Vi står mitt i en samhällelig och teknisk omdaning. Bredbandstillgången må vara god så väl i tätorten som på landsbygden i Kalmar, Kronoberg och Blekinge, dessvärre är kunskapen om datorn som ett centralt verktyg när det gäller samhällsinformation, lärande och personlig utveckling liten. Därför gör regionen nu en satsning på att motverka den digitala klyftan med den kompetens och miljö biblioteken erbjuder.

Biblioteken verkar i ett konkurrensutsatt sammanhang och det är viktigare nu än någonsin att nå ut med de unika erbjudanden och tjänster som biblioteken har. Utlåningen har gått ner vilket beror på att böcker är relativt billiga att köpa, det har de senaste åren skett en nedläggning av filialer och människor lägger mer tid på konsumtion av andra mediekonkanaler så som TV och Internet (SOM-institutet).

Kampen om att visa bibliotekens aktualitet för barn och andra prioriterade målgrupper är därför viktig. Framförallt handlar det om bibliotekens synlighet i kunskaps- och informationssamhället. Genom att kraftsamla alla biblioteksenheter tror vi att vi tillsammans kan kommunicera bilden av biblioteken som en demokratisk arena för alla.

2. Uppdrag/mål

Syfte

Skapa bilden av biblioteket som ett kreativt nav för upplevelser, kunskap och information i lokalsamhället och som en demokratisk arena för alla.

Mål

- Skapa ett gemensamt varumärke för samtliga bibliotek i Kalmar, Kronobergs och Blekinge län.
- Öka intresset för bibliotekens tjänster och service hos allmänheten.
- Öka beredskapen och kompetensen för extern marknadskommunikation hos all bibliotekspersonal i tre län.
- Skapa ett pilotsamarbete mellan biblioteken i tre län som är av nationellt intresse. Projektet ska tjäna som förebild för andra regionsamarbeten.

Primära målgrupper

Som ett steg i projektet ingår det att identifiera målgrupper utifrån politiska mål, verksamhetsplaner och befintlig statistik. Varje bibliotek ska i det arbetet välja ut ett par målgrupper som ska omfattas av kampanjerna i Futurum.com. Detta arbete kommer att speglas i de klustersamarbeten som är en central del i projektet.

Kluster bildas av bibliotek med samma prioriteringar. Arbetsgruppen inom ett kluster arbetar med ett övergripande tema som riktar sig till en målgrupp och som mynnar ut i en extern kampanj. Projektet omfattas av sex bibliotekskluster med arbetsgrupper som fokuserar på olika teman och målgrupper. Varje producerad kampanj kommer att spridas i alla tre län.

Nedan följer exempel på kluster och målgrupper som redan idag är prioriterade av biblioteken och regionerna. Vi vill dock inte låsa oss vid samtliga kategorier eftersom det ingår i arbetsmodellen för projektet att biblioteken tillsammans med kommunikationsbyrån enas kring inriktning.

Klusterexempel

INFLYTTNING

LANDSBYGD och TÅTORT

Målgruppsexempel

Nyinflyttade hushåll med barn
Nyinflyttade med begränsade språkkunskaper

Småbarnsföräldrar

Pendlare
Unga vuxna

DIGITALA ANVÄNDARE

Digitalt inkluderade
Digitalt exkluderade

Ett kluster bildas av personal från åtta bibliotek som till exempel vill arbeta med temat Inflyttning. Klustret arbetar sedan mot en specifik målgrupp exempelvis Nyinflyttade med begränsade språkkunskaper. En extern kampanj skapas utifrån tema och målgrupp i samarbete med kommunikationsbyrån. Tilltal, kanal för kampanj och aktiviteter skapas utifrån varje specifik målgrupp. Samtliga bibliotek ska ingå i minst en av de sex klustergrupperna. Även bibliotek som inte ingår i en specifik klustergrupp har möjlighet att ta del av de kampanjer som genomförs.

3. Primära aktiviteter

Våren 2010:

- Samarbete med kommunikationsbyrå inleds.
- Dialogseminarier hålls med samtlig personal kring kommunikationsplanering och utvecklingsarbete.
- Gemensam värdegrund och logga tas fram.
- Identifiering av målgrupper och deras behov inleds.
- Klusterbildning påbörjas.
- Samarbete med utvärderingsaktör inleds.

Hösten 2010:

- Utifrån den gemensamma kommunikationsplanen genomförs den inledande övergripande kampanjen.
- Klustergrupperna påbörjar sitt arbete.
- Processutvärdering påbörjas.

2011:

- Klustergrupperna fortsätter sitt arbete.
- Sex klusterkampanjer genomförs.
- Spridning av resultat genom blogg, webbplatser och seminarier.
- Processutvärdering avslutas.

2012:

- Fortsatta insatser beträffande klusterkampanjer, aktiviteter mot målgrupper samt utvecklingsarbete.
- Spridning av resultat genom blogg, webbplatser och nationell konferens.
- Förberedelse för fortsatta ordinarie insatser efter projektet.
- Summativ utvärdering och slutrapport färdigställs.
- Projektet avrapporteras.

4. Omfattning**I projektet ingår:**

Det som beskrivits under Uppdrag/mål och som kan sammanfattas i brett utvecklingsarbete och kommunikationsplanering.

I projektet ingår inte:

Bibliotekens ordinarie och löpande arbete.

5. Påverkan på organisationen

Projektet skall involvera så stor del som möjligt av bibliotekspersonalen. Detta är en nödvändig förutsättning för ett lyckat projekt.

6. Beräknad budget och tidsåtgång**Grundbudget:**

INTÄKTER	2010	2011	2012	Totalt
25 folkbibliotek*	330.0	330.0	330.0	990.0
Länsbibliotek Sydost	140.0	35.0	35.0	210.0
Regionbibliotek Kalmar	140.0	35.0	35.0	210.0
Kulturrådet	201.0	436.0	436.0	1073.0
TOTALT	811.0	836.0	836.0	2483.0

UTGIFTER	2010	2011	2012	Totalt
Kommunikationsbyrå**	595.0	450.0	450.0	1495.0
Projektledare, 0.5 tjänst	161.0	276.0	276.0	713.0
OH-kostnad	10.0	20.0	20.0	50.0
Resor & logi	25.0	40.0	40.0	105.0
Utvärdering***	20.0	50.0	50.0	120.0
TOTALT	811.0	836.0	836.0	2483.0

** Kommunikationsbyrån: värdegrund, grafisk profil, dialogseminarier, kampanjgenomförande, sex klusterkampanjer.

*** Ytterligare finansiering av utvärderingsinsatser kommer att sökas av utvärderingsaktören.

Länsbibliotek Sydost och Regionbiblioteket i Kalmar kommer att lägga 1.0 tjänst i projektet. De 25 folkbiblioteken kommer att lägga 5 h/vecka och bibliotek i projektet.

Beräknad tidsåtgång:

Projektledare: 10-20 tim/v beroende av tillgång på externa medel.

Läns- och regionbiblioteken: 40 t/v.

Biblioteken: 5 t/v och bibliotek; 25 bibliotek ggr 5 t/v= 125 t/v.

7. Framgångsfaktorer

Följande måste inträffa för ett lyckat projekt:

- Att samtliga chefer engagerar sig i projektet
- Att bibliotekspersonal involveras
- Att medel beviljas från Kulturrådet och regionerna
- Att processutvärdering kommer till stånd med forskningsmedel från Kulturrådet
- Att styrgruppens medlemmar är drivande och aktiva och tar ett

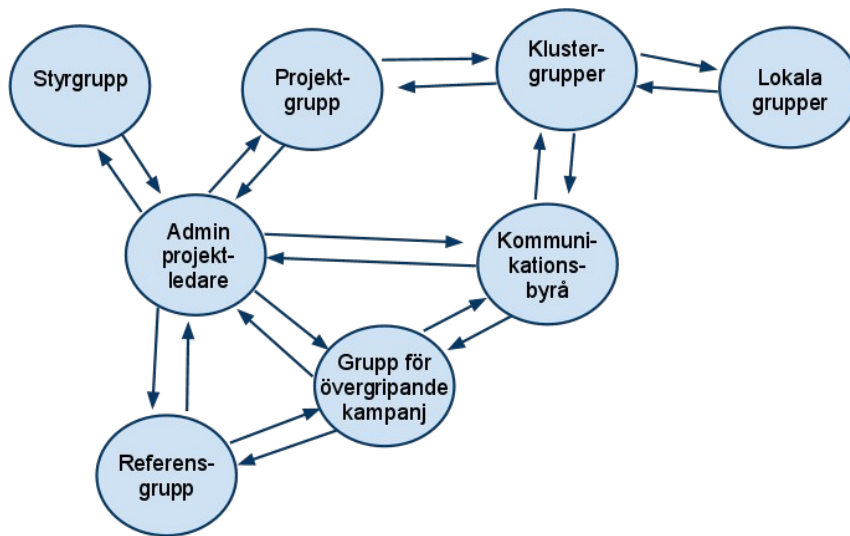
gemensamt ansvar

- Att tema-/klustergrupperingar kommer till stånd och att gemensamt utvecklingsarbete bedrivs i dessa grupper
- Att biblioteken genomför målgrupps- och behovsanalyser i uppstarten till projektet
- Att dialogseminarierna blir hävstången för projektet
- Att ett nära samarbete etableras mellan projektledaren och konsultföretaget

8 Risker

Antaganden ovan får också betraktas som risker, som projektledaren måste vara ytterst observant på.

9. Projektorganisation och ansvarsområden

Styrgruppen

- Säkerställer att projektet ligger i linje med utsatta mål
- Fastställer projektplan och direktiv
- Bedömer resultat
- Godkänner kommunikationsbyråns arbete
- Rapporterar till referensgruppen
- Beslutar om förslag och ändringar
- Styrgruppsordförande ingår i gruppen för den övergripande kampanjen

I gruppen: Suzanne Hammargren, Iréne Karlsson, Eva Wernersson, Viveca Alfelt, Ulf Redmo, Christer Bergqvist, Sofia Widmark-Nord (alt. Göran Svensson) och Maria Lundqvist (ordf.) Vid eventuellt lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Administrativa projektledaren adjungeras vid behov.

Administrativ projektledare

- Planerar och organiserar projektet
- Delegerar och följer upp aktiviteter
- Kallar till och leder projekt- och referensgruppsmöten
- Stämmer av att projektmål nås
- Planering och kontakt med kommunikationsbyrån
- Redovisar projektet
- Planerar dialogseminarier med Kombib.eu
- Planerar spridningsinsatser
- Ingår i gruppen för den övergripande kampanjen
- Informerar om projektet i nyhetsbrev och på bloggen

Administrativ projektledare: Elisabeth Aquilonius

Kommunikationsbyrån

- Leder och genomför dialogseminarier
- Värdegrunds- och varumärkesarbete
- Övergripande kampanj
- Klusterkampanjer
- Grafisk profil

Referensgruppen

- Rådgivande
- Förankrar och kommunicerar projektet i den egna organisationen och i respektive kommun
- Sprider information om projektet
- Utser medlemmar till gruppen för den övergripande kampanjen
- Administrativa projektledaren sammankallar

Ingår i gruppen: Samtliga bibliotekschefer förutom bibliotekscheferna i styrgruppen.

Projektgruppen

- Projektstöd
- Stödjer klustergruppernas arbete
- Administrerar uppstarten av klustergruppen

Ingår i gruppen: Solveig Einarsdóttir, Lars Johansson, Ulf Redmo, Christer Bergqvist, Pia Malmberg-Kronvall, Else-Britt Wilhelmsson.

Gruppen för den övergripande kampanjen

- Samarbete med kommunikationsbyrån
- Underlag till kommunikationsbyrån
- Målgrupper
- Behovsanalys
- Aktivitetsplanering
- Kampanj

Ingår i gruppen: Sju personer inklusive styrgruppsordförande och administrativa projektledaren. Deltagarna utses av referensgruppen.

Klustergrupper

- Samarbete med kommunikationsbyrån
- Underlag till kommunikationsbyrån
- Målgrupper
- Behovsanalys
- Aktivitetsplanering
- Kampanj

Ingår i gruppen: Varje bibliotek utser deltagare. 1-2 deltagare/bibliotek. Cirka 5-10 deltagare i varje kluster. 6 kluster ska bildas inom projektet.

Lokala grupper - stöd och aktivitet

- Leds av deltagare från klustergruppen/referensgruppen
- Projektstöd till den/dem som ingår i klustergrupp
- Intern referensgrupp

Ingår i gruppen: Bibliotekschef och deltagare i klustergrupper bestämmer upplägg och utformning på gruppen.

10. Förvaltningsansvar

Tanken är att projektet skall övergå i ordinarie verksamhet efter projektavslutet. Av denna anledning är processutvärderingen av yttersta vikt, liksom att viktiga projekterfarenheter når ut till samtliga biblioteksenheter kontinuerligt.

11. Spridningsinsatser

Via bloggen kommer vi att kontinuerligt sprida information om arbetets fortskridande. Tankar finns också om ett nationellt seminarium/konferens mot projekttidens slut.